

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce **Ing. D. B.**, zastoupeného JUDr. Ivanem Werlem, advokátem se sídlem Velké Meziříčí, Vrchovecká 74/2, proti žalovanému **Krajskému úřadu kraje Vysočina**, se sídlem Jihlava, Žižkova 57, za účasti **Dis. P. B.**, zastoupeného Mgr. Ing. Milanem Sochořem, advokátem se sídlem Brno, Divadelní 6, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 6. 2006, č. j. KUJI 44252/2006, PS 4134/2006/88/2/Pa, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 1. 2007, č. j. 57 Ca 43/2006 - 33,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31. 1. 2007, č. j. 57 Ca 43/2006 - 33, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Shora označeným rozhodnutím žalovaný dle § 59 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., správní řád, zamítl odvolání žalobce a P. B., navrhovatele přestupku, proti rozhodnutí Městského úřadu Velké Meziříčí ze dne 24. 2. 2006, č. j. SPR/PŘ/2005/168, a toto rozhodnutí potvrdil. Svým rozhodnutím městský úřad uznal žalobce vinným přestupkem proti občanskému soužití dle ustanovení § 49 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, ublížení na cti vydáním v posměch, kterého se měl žalobce dopustit tím, že dne 24. 3. 2005 ve 2:51 hod odeslal z emailové schránky p.b.@v.cz, kterou předtím v nezjištěné době založil, na emailovou adresu m.t.@h.cz email s fotografiemi (akty) P. B., čímž jej vystavil v posměch. Městský úřad žalobci uložil pokutu ve výši 1000 Kč a dle § 79 odst. 1 zákona o přestupcích povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1000 Kč.

Uvedeným rozhodnutím městský úřad dále podle § 76 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích zastavil řízení o stejně právně kvalifikovaném přestupku, jako je uvedeno výše, když žalobci nebylo prokázáno, že dne 26. 10. 2005 ve 13:33 hod odeslal email s fotografiemi (akty) P. B. z adresy p.b.@v.cz na 11 různých emailových adres. Zároveň městský úřad uložil žalobci nahradit náklady řízení ve výši 500 Kč.

Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u krajského soudu a domáhal se jeho zrušení, jakož i zrušení rozhodnutí městského úřadu. Namítal, že městský úřad rozhodl na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu a na základě nesprávného zhodnocení provedených důkazů, když za stěžejní důkaz považoval zjištění policejního orgánu, že předmětný email byl odeslán z IP adresy, která byla v dané době přidělena telefonnímu číslu žalobce. Jestliže nebyl správní orgán sám dostatečně v dané problematice kvalifikován, měl ustanovit znalce k zodpovězení otázky, zda odeslání emailu z určité IP adresy, přidělené konkrétnímu telefonnímu číslu, prokazuje, že by o odeslání emailu uživatel telefonního čísla věděl nebo musel vědět. Na základě prozkoumání „daného počítače“ by dle žalobce soudní znalec mohl posoudit, jak byl email odeslán a kým, popřípadě pomocí jakého softwaru a kým ovládaného. Přitom žalobce poukázal na případy zneužití cizího počítače zmiňované v denním tisku, například případ banky C. Tuto námitku uvedl žalobce v odvolání, jímž napadl rozhodnutí městského úřadu. Žalovaný se s ní však nevypořádal, když v napadeném rozhodnutí pouze uvedl, že „ze šetření Policie ... jednoznačně vyplynuly skutečnosti, které naplnily skutkovou podstatu přestupku“. Přitom však Policie ČR ve svém šetření zjistila pouze to, oč se při svém rozhodování opíral městský úřad. Dle žalobce tak rozhodnutí nemělo náležitosti stanovené v § 47 odst. 3 správního řádu (zák. č. 71/1967 Sb.), a je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Žalobce rovněž namítl, že žalovaný se v napadeném rozhodnutí nevypořádal z žádnou z jeho odvolacích námitek.

Krajský soud rozhodl v řízení bez jednání tak, že rozhodnutí žalovaného zrušil, protože dospěl k závěru, že toto rozhodnutí nenabýlo právní moci v prekluzivní lhůtě stanovené v § 20 odst. 1 zákona o přestupcích. Konstatoval, že v daném případě uplynula jednorozhodnutí lhůta dnem 24. 3. 2006, nicméně žalovaný pokračoval v meritorním projednávání přestupku i po této lhůtě a své rozhodnutí vydal až dne 9. 6. 2006. Namísto toho však měl řízení dle § 76 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích zastavit. K této vadě přihlédl krajský soud bez námitek žalobce z úřední povinnosti, když dle judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudku publikovaného pod č. 272/2004 Sb. NSS) přihlédně soud z úřední povinnosti k existenci vad řízení dle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. za předpokladu, že jsou bez dalšího patrné ze správního spisu a že se zároveň se jedná o vady takového charakteru a takové míry závažnosti, že brání přezkoumání napadeného přezkoumání v mezích uplatněných žalobních bodů. Přitom poukázal také na to, že rozhodování o přestupku je třeba podřadit pod režim čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy na ochranu lidských práv a základních svobod. Krajský soud zároveň uložil žalovanému povinnost nahradit žalobci náklady řízení ve výši 4450 Kč.

Rozsudek krajského soudu napadl žalovaný v plném rozsahu včas podanou kasační stížností a domáhal se jeho zrušení a vrácení věci k dalšímu řízení. Namítl, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku běhu prekluzivní lhůty v daném případě, v čemž spatřuje důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Rozhodnutí krajského soudu neodpovídá skutečnému stavu věci a soud pro něj neměl dostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Na daný případ je třeba aplikovat ustanovení § 20 odst. 2 zákona o přestupcích, podle něhož se do běhu prekluzivní lhůty podle odst. 1 uvedeného ustanovení nezapočítává doba, po kterou se pro tentýž skutek vedlo trestní řízení podle zvláštního

právního předpisu. Žalovaný poukázal na to, že žalobce se přestupku dopustil dne 24. 3. 2005, dne 31. 3. 2005 zahájila Policie České republiky, Okresní ředitelství Žďár nad Sázavou, pro tentýž skutek úkony trestního řízení, dne 28. 7. 2005 orgán Policie České republiky odevzdal dle § 159a odst. 1 a) zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, městskému úřadu věc k projednání přestupku. Žalovaný pak své rozhodnutí vydal dne 9. 6. 2006 a toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 17. 6. 2006. Z toho je zřejmé, že v době od 31. 3. 2005 do 28. 7. 2005 bylo ve věci skutku, který byl předmětem přestupkového řízení, vedeno trestní řízení a tato doba se tedy dle § 20 odst. 2 do běhu prekluzivní lhůty nezapočítává. Prekluzivní lhůta tak skončila rozhodně po dni 17. 6. 2006.

Žalovaný rovněž poukázal na to, že zákon o přestupcích v ustanovení § 68 odst. 2 předpokládá, že trestní řízení může předcházet řízení přestupkovému, když tříměsíční lhůta pro podání návrhu na projednání přestupku začne poškozenému běžet po skončení trestního řízení.

Ve svém vyjádření ke kasační stížnosti žalobce uvedl, že krajský soud rozhodl správně a své rozhodnutí podrobně a přesvědčivě odůvodnil. Uplynutí prekluzivní lhůty namítal žalobce již v odvolání, v žalobě pak namítal dle jeho názoru závažnější a zásadnější důvody nezákonnosti rozhodnutí žalovaného. Bez ohledu na otázku marného uplynutí prekluzivní lhůty je zřejmé, že rozhodnutí žalovaného je nezákonné. I kdyby se Nejvyšší správní soud ztotožnil s argumentací žalovaného, bylo by na místě rozhodnutí žalovaného zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení, jak o tom krajský soud již rozhodl. Žalobce navrhl kasační stížnost zamítnout.

Při předběžném posouzení Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v daném případě přichází v úvahu jako osoba zúčastněná na řízení P. B., na jehož návrh městský úřad řízení o přestupku zahájil. Proto jmenovaného vyzval, aby ve smyslu § 37 odst. 1 s. ř. s. oznámil, zda hodlá práva osoby zúčastněné v řízení uplatňovat. S ohledem na kladnou odpověď poskytl zdejší soud také jemu možnost se v řízení o kasační stížnosti vyjádřit (§ 37 odst. 3 s. ř. s.).

P. B. (dále také „zúčastněná osoba“) se ztotožnil s argumentací žalovaného, přičemž poukázal na to, že krajský soud měl k dispozici také předmětný spis Policie České republiky a přesto se skutečností, že ve věci probíhalo trestní řízení, blíže nezabýval a jeho rozhodnutí je ve vztahu k § 20 odst. 2 zákona o přestupcích nepřezkoumatelné. Navrhl rozsudek krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných žalovaným v kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.) a shledal ji důvodnou.

Důvody uplatněné v kasační stížnosti lze podřadit pod důvod vymezený ustanovením § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nesprávné posouzení právní otázky může obecně spočívat v aplikaci nesprávného ustanovení právního předpisu na daný skutkový stav nebo v aplikaci sice správného ustanovení právního předpisu, avšak nesprávně interpretovaného. Podstata námitek žalovaného (i osoby zúčastněné) spočívá v tom, že krajský soud na daný případ neaplikoval ustanovení § 20 odst. 2 zákona o přestupcích. Jestliže pak krajský soud tento postup neodůvodnil, jde o důsledek nesprávného výběru ustanovení právních předpisů, jež má být aplikováno, což však nepůsobuje nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Ze správního spisu, jehož součástí je také spis Okresního ředitelství Policie České republiky Žďár nad Sázavou (dále jen „okresní ředitelství policie“)

sp. zn. ČTS:ORZR-203/KPV-OHK-2005, zjistil Nejvyšší správní soud tyto podstatné skutečnosti:

Okresní ředitelství policie učinilo dne 31. 3. 2005 na základě ústního trestního oznámení zúčastněné osoby záznam o zahájení úkonů trestního řízení dle § 158 odst. 3 trestního řádu ve věci skutku vymezeném následovně: neustanovený pachatel získal v nezjištěnou dobu osobní data z počítače zúčastněné osoby, který má v držení exekutor Mgr. K., a fotografie aktů zúčastněné osoby z tohoto počítače zaslal dne 25. 3. 2005 (pozn. soudu: v porovnání s protokolem o trestním oznámení se jedná zjevně o písarskou chybu, kdy mělo být uvedeno datum 24. 3. 2005) emailem z vytvořené schránky p.b.@v.cz do schránky m.t.@h.cz. Tato emailová schránka patří ředitelce hotelové školy, v níž je zaměstnána matka zúčastněné osoby. Uvedeným jednáním měla být zúčastněné osobě způsobena újma na její cti a právech. Okresní ředitelství policie kvalifikovalo předmětné jednání jako trestný čin poškození záznamu na nosiči informací dle ustanovení § 257a odst. 1 písm. a) zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon.

Z dalších úředních záznamů učiněných okresním ředitelstvím policie vyplývá, že tento orgán si následně vyžádal dle § 88a trestního řádu záznam o uskutečněném telekomunikačním provozu emailové schránky p.b.@v.cz, vysvětlení žalobce a jeho bratra P. B. a provedl několik šetření dle § 158 odst. 3 trestního řádu. Ze zjištění o uskutečněném telekomunikačním provozu vyplynulo, že přístup do schránky p.b.@v.cz, z níž byl odeslán email na adresu m.t.@h.cz, byl dne 24. 3. 2005 v 2:51 hod učiněn z IP adresy, která byla v době odeslání emailu přidělena telefonnímu číslu, k němuž byl jako uživatel ustanoven žalobce.

Dne 28. 7. 2005 okresní ředitelství policie sepsalo opatření o postoupení věci městskému úřadu k vyřešení v rámci přestupkového řízení, když dospělo k závěru, že jednání vymezené v záznamu o zahájení úkonů trestního řízení (viz výše) lze kvalifikovat jako přestupek proti občanskému soužití dle § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích. Tento záznam byl spolu s policejním spisem městskému úřadu doručen dne 6. 9. 2006.

Osoba zúčastněná pak dne 17. 10. 2005 podala městskému úřadu návrh na projednání přestupku žalobce. Uvedla, že šetřením policejního orgánu bylo prokázáno, že dne 24. 3. 2005 žalobce odeslal v elektronické podobě na adresu m.t.@h.cz její osobní materiály, které jí žalobce neoprávněně zcizil z jejího počítače.

Podle ustanovení § 20 odst. 2 zákona o přestupcích se do běhu lhůty nezapočítává doba, po kterou se pro tentýž skutek vedlo trestní řízení podle zvláštního předpisu. K aplikaci tohoto ustanovení na daný případ je třeba v první řadě s ohledem na okolnosti daného případu vyložit pojem trestní řízení a dále případně posoudit, zda trestní řízení bylo vedeno skutečně o tomtéž skutku jako řízení přestupkové.

Již s ohledem na odkaz na zvláštní zákon je zřejmé, že trestním řízením je třeba rozumět řízení podle trestního řádu. Ustanovení § 12 odst. 10 trestního řádu vymezuje trestní řízení jako řízení podle trestního řádu a přípravné řízení jako úsek řízení podle trestního řádu od sepsání záznamu o zahájení úkonů trestního řízení (...) do podání obžaloby, postoupení věci jinému orgánu (...) zahrnující objasňování a prověřování skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, a vyšetřování. Právě sepsáním záznamu o zahájení úkonů trestního řízení je oddělena zcela neformální fáze, která ještě ani trestním řízením podle trestního řádu není, od řízení přípravného. (srov. Šámal,

P., Král, V., Baxa, J., Púry, F. Trestní řád. Komentář. I. díl. 5. vydání. Praha: C. H. Beck 2005, str. 151,152, 1135 a násl.).

Doba, po kterou bylo trestní řízení vedeno, tedy začíná běžet dnem zahájení trestního řízení, v daném případě tedy dnem, kdy policejní orgán sepsal záznam o zahájení úkonů trestního řízení, a končí dnem, kdy se správní orgán o odevzdání věci dozvěděl, tedy dnem, kdy mu bylo opatření policejního orgánu doručeno. Úkon policejního orgánu podle § 159a odst. 1 písm. a) trestního řádu - odevzdání věci příslušnému orgánu k projednání přestupku - nemá, na rozdíl od rozhodování státního zástupce o odevzdání věci dle § 171 trestního řádu, nebo od rozhodování policejního orgánu o odložení věci dle 159a odst. 2 až 4 trestního řádu, formu usnesení, ale je toliko opatřením policejního orgánu (srov. výše citovaný komentář, str. 1194 a násl.). Správní orgán pak s ohledem na subsidiaritu postihu dle právní úpravy přestupků vůči postihu dle trestního zákona vyjádřenou v § 2 odst. 1 zákona o přestupcích nemůže zahájit řízení o přestupku, aniž by mu bylo známo, že policejní orgán určil věc k odevzdání. Dnem následujícím po tomto dni běh lhůty podle § 20 odst. 1 zákona o přestupcích tedy pokračuje.

V daném případě sepsal policejní orgán záznam o zahájení úkonů trestního řízení dne 30. 3. 2005. Odevzdání věci bylo správnímu orgánu I. stupně doručeno dne 6. 9. 2005. Dobu, po kterou bylo trestní řízení vedeno a která se do lhůty podle § 20 odst. 1 zákona o přestupcích nezapočítává, je tedy v tomto případě 161 dnů. Z uvedeného výpočtu je tedy zřejmé, že běh prekluzivní lhůty, jejímž uplynutím zaniká odpovědnost za přestupek, neskončil ani dne 24. 3. 2006 ani před dnem 17. 6. 2006, kdy nabylo právní moci rozhodnutí žalovaného.

Pokud jde o otázku, zda bylo v souzeném případě trestní řízení vedeno pro tentýž skutek jako řízení přestupkové, Nejvyšší správní soud připomíná usnesení Ústavního soudu ze dne 17. 7. 2002, sp. zn. II. ÚS 143/02, v němž se Ústavní soud zabýval otázkou totožnosti skutku v rámci trestního řízení. Přitom uvedl, že „...podstatu skutku tvoří jednání pachatele a následek tímto jednáním způsobený, který je relevantní z hlediska trestního práva. Jako skutek je taková událost vymezena v příslušném aktu orgánu činného v trestním řízení, tj. v záznamu o sdělení obvinění (nyní v usnesení o zahájení trestního stíhání), a dále např. v obžalobě, v rozsudku, v usnesení o zastavení trestního stíhání. Skutkem v trestním řízení je souhrn skutkových okolností popsanych v těchto aktech, nikoliv jejich právní posouzení, skutkem se tedy rozumí trestný čin a změna právního posouzení se totožnosti skutku netýká. ... Teorie a praxe nechápe totožnost skutku jen jako naprostou shodu mezi skutkovými okolnostmi popsány v žalobním návrhu (ve shodě se sdělením obvinění) a výrokem soudu. Postačí shoda mezi podstatnými skutkovými okolnostmi, přičemž soud může a musí přihlížet i k těm změnám skutkového stavu, k nimž došlo při soudním projednávání věci. ... Totožnost skutku bude zachována - samozřejmě vedle naprosté shody jednání i následku - také tehdy, je-li dána shoda alespoň v jednání při rozdílném následku nebo shoda alespoň v následku při rozdílném jednání, ale rovněž i tehdy, je-li jednání nebo následek (případně obojí) shodné alespoň částečně, za předpokladu, že bude dána shoda v podstatných okolnostech, jimiž se rozumí zejména skutkové okolnosti charakterizující jednání nebo následek z hlediska právní kvalifikace, která přichází v úvahu.“

Z vymezení skutku v rozhodnutí žalovaného je patrné, že v přestupkovém řízení bylo projednáváno jednání žalobce spočívající v odeslání emailu obsahujícího fotografie/akty osoby zúčastněné z emailové schránky p.b.@v.cz, kterou žalobce před tím založil, na adresu m.t@h.cz dne 24. 3. 2005 ve 2:51 hod. Popis tohoto

jednání se shoduje s popisem jednání, obsaženým v záznamu o zahájení úkonů trestního stíhání a opatření, jímž policejní orgán postoupil věc městskému úřadu. Jediným rozdílem je, že popis jednání skutku, který šetřil policejní orgán, zahrnoval také jednání spočívající v získání osobních dat z počítače zúčastněné osoby; takové zúžení však s ohledem na citované rozhodnutí Ústavního soudu není pro posouzení, zda byla zachována totožnost skutku, rozhodující. Kromě toho policejní orgán i správní orgány šetřily skutek také s ohledem na následek jednání pachatele, tedy negativní dopad na čest zúčastněné osoby.

Lze tedy uzavřít, že žalovaný vydal své rozhodnutí před uplynutím zákonem stanovené prekluzivní lhůty a závěr krajského soudu ohledně jejího běhu byl nesprávný. Nejvyšší správní soud proto jeho rozsudek zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 a 2 s. ř. s.); v něm krajský soud provede přezkum žalobou napadeného rozhodnutí, protože je zde vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu vázán (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

S ohledem na tento závěr se Nejvyšší správní soud rovněž zabýval skutečností, že řízení před krajským soudem proběhlo bez toho, že by krajský soud vyzval navrhovatele přestupku, P. B., aby se ve smyslu § 34 odst. 1 s. ř. s. vyjádřil, zda hodlá v řízení svá práva uplatňovat. Při posuzování, zda navrhovatel přestupku byl ve svých právech a povinnostech vydaným rozhodnutím dotčen, nebo by jeho zrušením dotčen být mohl, což je dle § 34 odst. 1 s. ř. s. podmínkou určení okruhu potenciálních osob zúčastněných na řízení, je třeba zejména přihlídnout k tomu, že zákon o přestupcích ustanovuje navrhovatele účastníkem řízení [§ 72 písm. d)] a dává mu plnou možnost disponovat s řízením, když toto řízení může být zahájeno pouze na základě jeho návrhu (§ 68 odst. 1) a může být zastaveno, vezme-li svůj návrh zpět [§ 76 odst. 1 písm. j)]. Kromě toho má navrhovatel přestupku právo podat odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí, a to do výroku o vině, o náhradě nákladů řízení a o zastavení řízení (§ 81 odst. 4 zákona o přestupcích). Jestliže v řízení před správním orgánem má navrhovatel přestupku oprávnění disponovat s řízením v takovémto rozsahu, je zřejmé že může být zrušením rozhodnutí žalovaného správního orgánu dotčen na svých právech, zejména pak na svém právu, aby bylo rozhodnuto o jeho návrhu zákonem upraveným postupem.

Krajský soud tedy zatížil řízení vadou, když P. B. v rozporu s § 34 odst. 2 s. ř. s. nevyzval, aby ve stanovené lhůtě oznámil, zda bude v řízení uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení, a neumožnil mu tak účast v soudním řízení. Na tom nic nemění skutečnost, že žalobce v žalobě žádnou zúčastněnou osobu neoznačil, neboť postavení P. B. coby případné osoby zúčastněné na řízení bylo jednoznačně patrné ze správního spisu. Z ustanovení § 34 odst. 2 s. ř. s. vyplývá povinnost soudu k aktivnímu postupu při zjišťování okruhu potenciálních osob zúčastněných na řízení a tedy i při vyrozumívání v úvahu přicházejících osob ve smyslu dotčeného ustanovení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 1 As 39/2004 - 75); hlavním vodítkem zde jsou skutečnosti zjištěitelné ze správního spisu.

V dalším řízení tedy krajský soud náležitě vyzve P. B., aby se vyjádřil, zda hodlá uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. července 2007

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu